

ALLAH'İ ZİKRETMENİN FAYDASI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun!..

Hepinize bütün milletimize başsağlığı diliyorum. Çok büyük bir âfetle, felâketle baş başa bulunuyor milletimiz. Allah vefat edenlere rahmet eylesin... Hadis-i şeriflerde müjde var; ölüm şekilleri böyle duvar devrilmesi, duvar altında kalmak şeklinde olunca, Cenâb-ı Hak onlara şehid sevapları veriyor. Allah vefat eden kardeşlerimize şehid sevapları ihsan etsin... Kalanlara sabr-ı cemîl, ecr-i cezîller ihsân eylesin...

Ümitli bir nokta şu ki, hâlâ bugün, dikkatle takip ediyoruz, ulaşılabilen bazı kimseler göçük atlarından canlı olarak çıkartılabiliyor. İnşâallah pek çok kimsenin kurtulduğunun müjdesini alıyoruz.

Vakıftaki kardeşlerimiz fedâkârca çalışıyorlar, koşturuyorlar. Radyomuz da hizmetindedir halkımızın, kardeşlerimizin. Radyoya telefon ederek yardım istesinler.

Vakfımız düzenledikleri yardımları, jeneratör, daha başka gerekli araç gereç vemalemeleri, ulaştırmaya çalışıyor.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Tıbbî hizmetleri yapmak üzere Sağlık Vakfı'ndan kardeşlerimiz de faaliyetteler. Allah hepsinden razı olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri başka elem, keder göstermesin...

a.Zikir Allah'ın Azabından Kurtarır

Bu akşamki bir hadis-i şerifi, konuyla biraz ilgili olarak nakletmek istiyorum. Ahmed ibn-i Hanbel, Hanbelî mezhebinin imamı önderi, büyük müctehid, büyük muhaddis, aynı zamanda çok kıymetli bir hadis kitabı yazmış, *Müsned-i Ahmed ibn-i Hanbel* diye tanınan. Onun kitabında Muaz RA'dan rivayet edilmiş. Konumuzla ilgili olduğu için, bu hadis-i şerifle başlamak istiyorum bu akşamki sohbetime. Buyuruyor ki Efendimiz SAS:¹

مَا عَمِلَ آدَمِيُّ عَمَلًا أَنْجَى لَهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ
ذِكْرِ اللَّهِ قَالُوا وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ وَلَا
الْجِهَادُ إِلَّا أَنْ تَضْرِبَ بِسَيْفِكَ حَتَّى يَنْقَطِعَ ثُمَّ
تَضْرِبَ حَتَّى يَنْقَطِعَ

(ش.طب.حم.عن معاذ)

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.166, no:352; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.5, no:2296; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.138, no:209; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.235; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.45, no:1595; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Yalnız ilk cümlesi: İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.211, no:492; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.239, no:22132; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.673, no:1825; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.394, no:519; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.70, no:16745; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.646, no:1851.

RE. 376/8 (*Mâ amile âdemiyyün amelen, encâ lehû min azâbi'llâhi, min zikri'llâh. Kâlû: Ve le'l-cihâdü fî sebîli'llâh? Kâle:*

Ve le'l-cihâd, illâ en tadribe bi-seyfike hattâ yenkatıa, sümme tadribe hattâ yenkatı'.) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kal.

Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde buyurmuşlar ki:

(*Mâ amile âdemiyyün amelen, encâ lehû min azâbi'llâh*) “Âdemînin işlediği amellerden, onu Allah'ın azabından daha güzel koruyacak zikrullahtan daha değerli bir amel, fiil, icraat yoktur.” buyuruyor Efendimiz.

(*Mâ amile*) İşlemedi. (*âdemiyyün*) Hazret-i Âdem'in evlâdından olan bir Âdemî, yâni bir insan, bir mü'min, (*amelen encâ lehû min azâbi'llâh*) onu Allah'ın azabından daha çok kurtarıcı bir amel işlemedi. (*Min zikri'llâhi*) Allah'ı zikretmek, zikrullahtan daha kurtarıcı başka bir amel yoktur, işlemiş olamaz. İşlediği amellerin en çok Allah'ın azabından kurtarıcı olanı zikrullahtır.” demiş oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri mü'min kullarını mükâfatlandırır, suçlu kullarını da cezâlandırır. Allah'ın azabından kurtulmak için de, insanın tabii bir şeyler yapması lâzım, sevaplı işler yapması lâzım! Allah'ın sevdiği, razı olduğu, ahlâka, âdâba, dîne, imâna, takvâyaya uygun işler yapması lâzım! Tabii bunların da çeşit çeşit dereceleri var, çeşitleri var. Sevapları farklı...

Meselâ, az sadaka çok belâyı def ediyor. Bu da günümüzle, sorunlarımızla, karşılaştığımız âfetlerle ilgili bir şey. Sadaka vermek önemli! Sonra, helâl lokma yemek çok önemli! Harama bulaşmamak çok önemli! Harama bulaştığı zaman cezâ alıyor, helâl yediği zaman korunuyor.

Allah rahmet eylesin, Kapalı Çarşı'da bir patikçi, ihvânımızdan çok takvâ ehli bir zât vardı. Nur içinde yatsın, makâmı a'lâ olsun, Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin... Kapalı Çarşı'da yangın çıkınca demişler ki:

“—Kapalı Çarşı'da yangın çıktı, senin de dükkânın orada...” demiş ki:

“—Biliyorum, duydum yangını da. Mevlâm bilir, tabii Allah'ın takdiri neyse o olur. Kadere boyun eğmesi lâzım kulun. Vardır bir hikmeti. Ama, ben üzerime düşen vazifeleri aklımın erdiğince yaptım. Zekâtımı verdim, hayrımı hasenâtımı yaptım.” demiş.

Ertesi gün bakmışlar ki, yangın tam onun dükkânına kadar gelmiş. Komşusunun dükkânını da yakmış, ama onunki kurtulmuş. Yâni, helâl yolla kazanılırsa, o zaman Allah koruyor. Haram olunca cezâlandırıyor.

Ama bazen de Allah-u Teâlâ Hazretleri, bir âfeti umûmî olarak veriyor. Kötüleri cezâlandırmak için verdiği bir âfet esnâsında, iyi insanlar da vâdeleri yetmiş oluyor, vefat etmiş oluyorlar. Ahirette ayrılıyor. Yâni, iyilerin artık ömrü o kadarmış, bir sebebi var, hikmeti var. Ahirette

tabii onlar iyiliklerinin mükâfâtını görüyorlar. Kötüler de hem dünyada işledikleri kötülüklerin cezâsını çekmiş oluyorlar, hem de ahirette azab görecekler.

Bu azabdan kurtulmak için ne yapması lâzım insanın? Önce ilk adım nedir?.. Mü'min olmak. Önce imana gelmek... Eğer bir insan mü'minse, Allah'ın azabından eninde sonunda kurtulur. İmanlı ise, imana gelmişse, "*Lâ ilâhe illa'llah*" deyip Allah'ın varlığını, birliğini idrak etmişse, kurtulur.

2000 yılı neydi? Bu arada genete tekrar hatırlatayım, perçinletmek için: 2000 yılını Tevhid Yılı ilan ettik. Herkes *Lâ ilâhe illa'llah*'ı bilecek, küfre, şirke sapmayacak. Küfürden, şirkten, yâni imansızlıktan, yanlış inançtan, müşriklikten, kâfirlikten kurtulacak. Kurtulmaları için biz de çalışmalarımızı, gayretlerimizi hızlandıracacağız. İnşâallah, *Lâ ilâhe illa'llah* bayrağını dünyanın her yerine yayacağız.

Allah'ın azabından kurtulması için insanın önce mü'min olması lâzım; bu bir. Yâni ahirette de azab var. Dünyadaki azab, dünyada felâketler, musîbetler, yâni bir musîbet ama nasıl olsa bir insan bir yerde ölecek. Ya bir hastalıktan ölecek. Meselâ tâundan ölenler şehid sayılıyor. Salgın geliyor, ölüyor. Eh, acıyoruz, üzülüyoruz ama, Allah'ın takdiri. Ama Allah o âfetten ölenleri büyük mükâfatla mükâfatlandırıyor. Taltif ediyor, telâfi ediyor. Öyle ihsân ediyor.

Sonra meselâ savaşta insan ölüyor, Şehid oluyor, ama Őehidlik çok yüksek bir mertebe... Yâni, dünyadaki çok önemli değil. Asıl önemli olan ahiret azabından kurtulmak. Mü'min olunca ahiret azabından kurtuluyor.

Bir de tabii, azabdan kurtulmak için, meselâ zekâtını vermek lâzım! Zekâtını verdi mi, malı kurtulur. Zekâtını vermedi mi, Kur'an-ı Kerim'de ayetler var, kıssalar var eski ümmetlerden; o zaman malına, bağına bahçesine, hurmalığına âfet geliyor. Çünkü sadakasını, hayrını, öşrünü, zekâtını vermemiş olduğu için Allah onu cezâlandırıyor. Demek ki mü'min olacak, ibadetlerini yapacak, zekâtını, öşrünü verecek.

Şimdi millet zekâtı biliyor da, öşrü uygulaması zayıf olabilir. Yâni bazıları uygulayamayabiliyorlar. Bilmedikleri için uygulamama durumuna düşmüş olabilirler. Tabii ibadetlerini yapacak. Sonra az sadaka çok belâyı def eder. Bir sadaka verdi mi, bir fakire, bir yoksula yardım etti mi, Allah başına gelecek bir felâketi savıyor başından. Korunuyor. Çeşitli böyle güzel işler var azabdan kurtulmak için...

(Mâ amile âdemiyyün encâ lehû min azâbi'llâh)
Encâ ne demek? En çok kurtarıcı demek... Yâni, *nâcî* kurtulan mânâsına geliyor, *müncî* kurtaran mânâsına geliyor, *encâ* en çok kurtaran. Yâni bu sıfatların ism-i tafdili oluyor o kelime.

İnsanın Allah'ın azabından kurtulmasına sebep olan ameller içinde, insanı en çok kurtaran nedir?.. *(Encâ lehû min azâbi'llâh)* "Allah'ın

azabından en çok kurtarıcı olan nedir?.. (*Min zikri'llâh*) Allah'ın zikrinden daha çok kurtarıcı olan bir şey yok. En çok kurtaran zikrullah'tır."

(*Kâlû*) Peygamber Efendimiz'den bu sözü işitenler sordular, dediler ki: (*Ve le'l-cihâdü fî sebîli'llâh*) "Allah yolunda cihad etmek de mi değil? Kurtarıcılıkta yâni en önde değil de, birincisi zikrullah mı? O da en önde değil mi, o daha kurtarıcı değil mi?"

Buyurdu ki Peygamber Efendimiz: (*Vele'l-cihâdu*) "Cihad da değil. (*İllâ en tadribe bi-seyfike hattâ yenkatıa*) Ancak kılıcını kırılıncaya kadar savaşta kullanır; (*sümme tadribe hattâ yenkatıa*) ondan sonra bir başka kılıç alıp, tekrar vurur vuruşur, gene kırılır. İşte bu kadar olursa, o zaman kurtarıcı olur."

Tabii savaş her zaman olmuyor. Olduğu zaman müslüman savaşa gider, cihada gider. Vazifesini yapar, görevinden kaçmaz. Ama savaş olmadığı zaman, işte elimizde güzel bir imkân var, kolaylık var: Zikrullah, Allah'ı anmak, Allah'ı zikretmek...

Biliyorsunuz, bazı kimseler zikrullahı çok tenkit ediyor. Zikredenlere çok yan bakıyor, yamuk bakıyor, ama işte öyle değil. Hadis-i şeriflerde görüyorsunuz, Allah'ı anmak neye sebep olur?.. Allah'a itaat etmeye sebep olur. Allah'ı anmak, zikretmek neye sebep olur?.. Allah'ı sevmeye götürür insanı. Sonuç itibariyle aşkullaha muhabbetullahı götürür. Allah'ın aşıklısı olan, sevgilisi olan, Allah'ı seven, muhibbi olan bir

kul da ne olur?.. Hep Allah'ın sevdiği güzel işleri yapar, evliyâ olur. İşte hayatta, tarihte okuduğumuz, hayran olduğumuz kimseler gibi olur.

Meselâ, Allah âşıklarından, halkımızın en bildiği, baş tâcı ettiği, ilâhilerini dilinden düşürmediği Yunus Emre... Meselâ, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî... Aşkullahtan en çok bahseden insanlar. Onun için zikrullah çok önemli.

b.Zikrin Şekli

(*Sübhâna'llâh*) demek, (*El-hamdü li'llâh*) demek, (*Allâhu ekber*) demek, (*Lâ ilâhe illa'llâh*) demek, (*Estağfiru'llâh el-azîm*) demek, (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm*) demek, (*Hasbüna'llâh*) demek, (*Hasbiya'llâh*) demek... Bunların hepsi zikirdir.

Yâni, bir şekilde, Allah'ın bir lütfunu düşünerek, bir sıfatını düşünerek bir söz söylemiş oluyor insan... (*Lâ ilâhe illa'llâh*) deyince, Allah'ın birliğini düşünmüş oluyor. Allah birdir, şerîki, nazîri yoktur, ortağı yoktur. İki değildir, üç değildir. İkilik yok, üçlük yok, şirk yok. *Politeizm* yok, *düalizm* yok, ikileme yok, çok tanrıçılık yok. Ne var?.. Doğru olan Allah'ın birliğidir. Yeri göğü yaratan Rabbü'l-âlemîn birdir. (*Lâ ilâhe illa'llâh*) birlik sıfatını ifâde eden bir kelime olmuş oluyor.

Ondan sonra, (*Sübhâna'llâh*); Allah'ın her işinin hikmetli, güzel olduğunu, her sıfatının mükemmel olduğunu, Allah'ın her şeyinin en güzel olduğunu bildiriyor. Bu da çok önemli!

(*El-hamdü li'llâh*); Allah'ın nimetleri düşünüldüğü zaman söylenen bir söz. Allah'ın hamde, öğülmeye, medhe en lâıyk olduğu, her şeyinin övülecek, medhedilecek gibi olduğunu ifâde ediyor.

(*Hasbüna'llâh*) veya (*Hasbiya'llâh*); Allah bize yeter, Allah bana kâfidir mânâsına geliyor. Bu da (*tevekkeltü ale'llah*) gibi yâni, Allah'a dayanmayı ifade eden, tevekkülü ifade eden, Allah'ın güç kuvvet sahibi olduğunu gösteren bir söz oluyor. (*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) yine böyle bir söz oluyor. Bunların hepsi son derece kıymetli...

Doğrudan doğruya Allah'ın isimlerinden bir tanesi, *Yâ Hayyu yâ Kayyûm! Yâ Lâtîf*; ey lütuf sahibi! *Yâ Erhame'r-râhimîn*; ey merhametlilerin en merhametlisi! *Yâ Gaffare'z-zünûb*; ey günahları mağfireden eden! *Yâ Settâre'l-uyûb*; ey ayıpları örtüp setreden!.. Şu sıfatı, bu sıfatı söyleyerek, böyle “Ey Rabbimiz!..” diye, Allah'ın isimlerinden birisi söylenerek zikirler yapılabilir. Veyahut bütün bu mânâların hepsini ihtiva eden, içinde taşıyan *Allah* sözü söylenebilir, “*Allah, Allah, Allah...*” denilebilir. Bunlar zikrin çeşitleridir.

Kur'an okumak zikrin çeşitleridir. İnsan Kur'an'ı okudu mu, zikrin en güzelini yapmış oluyor. Çünkü Kur'an-ı Kerim Allah kelâmıdır. Baştan aşağı zikirdir. Hattâ Kur'an'ın isimlerinden bir tanesi de *Zikir*'dir.

Onun için, Kur'an okumak, Kur'an okutmak, Kur'an kursları açmak, çocuklarını Kur'an kursuna göndermek, çocuklarına Kur'an okutmak, yazın çocukları Kur'an kurslarına gönderip hayırlı bir şekilde zaman geçirmesini temin etmek... Bunlar, hepsi zikrullahtır.

Namaz zikrullahtır. Camiye gidiyorsun, “*Allahu ekber...*” ezan okunuyor, kamet getiriliyor, namazın kendisi zikirdir. Namaz zikirdir. Camilerin çoğalması güzel bir şeydir.

Şimdi Türkiye’de, “Camiler çok!” filân derler. Avustralya yeni bir kıta, 1800’lü yıllarda yerleşmeye başladılar Avrupalılar buralara. Her köşe başında bir tane kilise var. Yâni, bir de İngilizleri lâik derler, hatta ateist derler, dinsiz derler... Hiç de öyle değil. Hem Amerikalılar dindar, hem İngilizler dindar, hem Avustralyalılar dindar... Almanlar son derece dindar... Hatta bu kurdukları Avrupa Birliği, bir Katolik birliği... Yâni, bayağı dînî duygularla işlerini yapıyorlar, gayet kesin. Son derece dindarlar.

Âdemî ne demek? Hazret-i Adem’e mensub demek. Sonuna *-î* geldi mi, bir şeye mensub demek oluyor. Meselâ: *Konevî*, Konya’ya mensub demek. *Mekkî*, Mekke’ye mensub demek. *Medenî*, Medine’ye mensub demek veya medeniyete mensub demek. *Âdemî* de, Hazret-i Adem’e mensub, yâni onun evlâdı demek. Biz hepimiz Benî Adem’iz, *Âdemî*yiz, Hazret-i Adem’in torunlarıyız hepimiz. *Âdemî*, Allah’a karşı ibadetle mükellef bir yaratığı Allah’ın. Mükellefiyet yüklenmiş:

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

(الأنزاب:vr)

(*Innâ aradne'l-emânete ales-semâvâti ve'l-ardi ve'l-cibâli feebeyne en yahmilnehâ ve eşfakne minhâ*) [Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de, onlar bunu yüklenmekten

çekindiler, sorumluluğundan korktular. (*Fehamelehe'l-insân*) Onu insan yüklendi. (*Innehû kâne zalûmen cehûlâ*) Doğrusu o çok zâlim, çok câhildir.] (Ahzab, 33/72) buyruluyor.

Sorumluluğu yüklenmiş insanoğlu; “Ben mes’uliyet alırım, kulluğu yaparım!” demiş. Cenâb-ı Hak da ona kitap indirmiş, peygamber göndermiş, güzel kulluğu yapmasını buyurmuş. Allah’a itaat eden, ecirleri sevapları alacak, mükâfata erecek, cennetlik olacak. Allah’a âsî olanlar da, imtihanı kaybettiği için cezâsı neyse, o cezayı çekecek.

İşte Ademoğlunun Allah’ın azabından kurtulmasına ençok sebep olan şey zikrullahtır. Bundan daha çok azabdan kurtarıcı bir şey yoktur.

O halde ne olması lâzım?.. Kur’an kurslarının canlı olması lâzım! Çocuklarımıza Kur’an-ı Kerim’i öğretmemiz lâzım! Anneler çocuklarına

evde öğretmeli, ondan sonra güzel öğrensinler diye hocaya göndermeli! Kur'an kurslarında, imam-hatip okullarında okumalı! Benim çocuklarım imam-hatip okullarında okudular ve sonunda da her türlü başka mesleğe geçme imkânı oldu. Çocuklar dînîni öğrenmiş oluyor. Yâni son derece güzel bir şey.

O bakımdan, bunu devletin de kollaması lâzım! Milletvekillerinin de bu konuda yardımcı olması lâzım! Çünkü zikrullah Allah'ın azabından kurtarıyor. Zikrullah'ın kapılarını açmak, yollarını açmak, Allah'ın azabından koruyor. Zikrullah'ın yollarını tıkamak da tabii aksini tevlid eder, aksi sonuçları meydana getirir.

Onun için, Cenâb-ı Hakk'ın Kur'an'ını öğrenmek, zikrini yapmak, Cenâb-ı Hakk'ı bilmek, Cenâb-ı Hakk'ı sevmek, *Lâ ilâhe illa'llâh* ehli olmak, tevhid ehli olmak, İslâm'a hizmet etmek, imana hizmet etmek, sonunda insanı mutluluğa götürür, Allah'ın azabından kurtarır. Hem dünyada, hem ahirette o kimse aziz, bahtiyar olur. Aksi de felâketlere sebep olur.

O bakımdan, Rasûlüllah Efendimiz'in tavsiyelerine dikkat edelim! Cenâb-ı Hakk'ın zikrine sarılsalım, namazlarımızı kılsalım, ibadetlerimizi yapalım. İhmal etmeyelim. Yaz günleri insanlar gevşiyor. Yazlıklara gidiyorlar. Eğlenirken, gezerken çeşitli hatalar, kusurlar, günahlar olabiliyor. O günahlardan korunmak, sakınmak lâzım! Zikir vazifelerinden, namazından, niyazından, Kur'an'ından, kıraatinden geri durmaması lâzım! Hayrından, sadakasından geri durmaması lâzım!..

Biz yazlıklarda sefâ sürerken, bazı ülkelerde kâfirler müslümanlara çatır çatır ateş yağdırıyorlar ve müslümanlar sıkıntı çekiyorlar. Yiyecekleri yok, barınacak yerleri yok... Onlara yardımcı olmamız lâzım! Tabii hayır ve sadaka da çok belâyı def eder, insanları çok hayırlara erdirir, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Birinci hadis-i şerif bu. Muaz RA rivayet etmiş. Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî ve diğer kaynaklar bu hadis-i şerifi zikretmişler. *Râmûzü'l-Ehâdis* kitabımızın 376. sayfasının 8. hadis-i şerifiydi bu.

c. Günahları Affettiren Bir Zikir

Bu hususta diğer bir hadis-i şerif daha, o da Tirmizî'de "Sahih bir hadistir." diye kaydedilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel de kaydetmiş. Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-Âs RA'dan rivâyet edilmiş ki, bu hadis-i şerifin de metnini okuyalım, bu da konuyla ilgili:²

مَا عَلَى الْأَرْضِ أَحَدٌ يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِلَّا كُفِّرَتْ عَنْهُ خَطَايَاهُ
وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ

(حم. ت. صحيح عن ابن عمرو)

² Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.509, no:3460; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.158, no:6479; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.685, no:1963; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.56, no:20172.

RE. 376/5 (*Mâ ale'l-ardı ehadün yekülü: Lâ ilâhe illa'llâhu va'llâhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh; illâ küffiret anhu hatâyâhu ve lev kânet misle zebedi'l-bahr.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Bu hadis-i şerif de müjdeli bir hadis-i şeriftir. Bir bakıma kurtuluş yolunu gösteren, birinci hadis-i şerifi te'yd eden bir yol gösteriyor bize. Diyor ki Peygamber Efendimiz SAS... Allah şefaatine erdirsin... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize imanla yaşayıp, imanla göçüp, huzuruna sevdiği kul olarak varmayı nasib etsin... Bu fânî dünya işte böyle, bazen bir gece yatıyor insan, sabah kalkamıyor. Bu göçük altında kalıp şehid olanlar var. Birçokları bizim ihvanımız, kardeşlerimiz. Gölcük'te, Adapazarı'nda ailece böyle şehid olanlar var. Kendisi kurtulup, ailenin bazı fertleri göçük altında kalanlar var. Fânî dünyanın imtihanları... Allah sabr-ı cemîl versin...

Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Mâ ale'l-ardı ehadün*) “Yeryüzünde bir kimse yoktur ki, (*yekülü lâ ilâhe illa'llâhu va'llâhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*) şu sözleri söyler... Yâni şu sözleri söyleyen yeryüzünde hiç bir kimse yoktur ki, (*illâ küffiret anhu hatâyâhu*) onun günahları mağfiret olunmasın; yâni mutlaka mağfiret olunur. (*Ve lev kânet misle zebedi'l-bahr*) Denizin dalgalarının üstündeki köpüklerin sayısınca bile olsa, hataları günahları, afv ü mağfiret olur.”

Ahmed ibn-i Hanbel rivayet etmiş, Tirmizî rivayet etmiş ve “Sahih hadistir.” buyurmuş. İşte bu da bir zikir... Bakın birinci hadis-i şerifteki gibi. Yâni kişi ne diyecek? “*Lâ ilâhe illa’llâh; Allah var, şeriki nazîri yok, o tektir, birdir. Va’llâhu ekber; Allah en büyüktür.*” Bazen millet coşuyor, şaşırıyor, sevdiği bir kimseye en büyük diyor. Bilmem falanca futbolcu veya artist veya sanatçı veya falanca veya filânca... “Falanca en büyük!” Tabii en büyük derken neyi düşünüyor bilmiyoruz ama, işin doğrusu en büyük Allah’tır. *Va’llâhu ekber, Allah en büyüktür.*

(*Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*) “Güç ve kuvvet ancak Allah’ladır, Allah’tandır. Allah dilerse olur, dilemezse olmaz. Allah korursa korur, korumazsa korumaz. Verirse verir, vermezse vermez. Yaşatırsa, yaşatır, yaşatmazsa yaşatmaz. Her şey ondan...”

Binâen aleyh, akıllı olan insan Allah’ın rızasını kazanmaya çalışır, sevgisini kazanmaya çalışır. Allah’la olmaya çalışır. Allah’ın sevdiği cephede, yerde, yönde olmaya çalışır.

Öyle olunca ne olurmuş? (*Illâ küffiret anhu hatâyâhu ve lev kânet misle zebedi’l-bahr*) “Günahları denizleri köpükleri kadar bile olsa, affolunur.” Dalgaları değil de... Dalgaların üstünde kaç tane köpük vardır. Bir dalga bir vurdu mu kaç tane köpük hâsıl olur. Dalgalar sayısızdır. Köpükler ondan da fazla sayısızdır. “O kadar çok günahı olsa bile, günahları mutlaka afv ü mağfiret olunur.” diye bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Demek ki, bu sözleri mânâsını bile bile, çok çok söylemek lâzım. Demek ki, zikir günahları affettiriyor, suçlarını bağışlattırıyor. Tabii kul kusursuz, hatasız olmaz. Bunu her zaman söylüyoruz. Herkes kendisini biliyor. Cenâb-ı Hak mutlaka işlediğimiz suçlardan dolayı bizi cezalandıracak olsa, hepimizi cezalandırabilir. Cenâb-ı Hak çoğunu affediyor. Büyük günahlarda çok ısrar edenleri cezalandırıyor.

Onun için ne yapmalıyız?.. Hatamızı anlayıp, cürmümüzü mu'terif olup, itiraf eyleyip, haddimizi bilip, boyun büküp, Cenâb-ı Hak'tan, Cenâb-ı Mevlâ'dan afv ü mağfiret dilemeliyiz.

Burada da işte bir dileme şekli. Kim bu güzel sözleri söylerse... Neymiş bunlar: *Lâ ilâhe illa'llâh, va'llâhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh...* Üç tane cümlecik... Hepimizin bildiği üç tane cümle... *Lâ ilâhe illa'llâh*'ı hepimiz biliyoruz, *Allâhu ekber*'i hepimiz biliyoruz, *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*'ı da hepimiz biliyoruz. Bilmediğimiz ne?.. Bunların mânâsının derinliğine inmek, şuuruna varmak, ona göre hareket etmek...

Lâ ilâhe illa'llâh'ı biliyoruz; "Allah'tan başka ilâh yoktur, ancak o vardır." Ama Allah'tan gayrıya bağlanıyoruz, Allah'tan gayrıya bel bağlıyoruz. Allah'tan gayrıya hizmet ediyoruz. Allah'a hizmet etmiyoruz, kulluk etmiyoruz... Olmaz! *Lâ ilâhe illa'llâh* deyip böyle yapmak olmaz. Yâni *Lâ ilâhe illa'llâh* sözünün gereği, Allah'a güzel kulluk yapmaktır.

Allâhu ekber sözünün gereği de odur. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*, güç kuvvet Allah'tandır diye söylemenin gereği de... Bütün öteki mahlûkatın hepsi toplansa, zarar vermek istese zarar veremez. Ama kendisini çok güçlü hisseden Kàrunları,

Nemrutları, Firavunları; koca azılı, azgın, sapkın, kendisini güçlü sanan insanları da Allah târumâr ediveriyor. Çünkü *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*, güç kuvvet Allah'tan.

Binâen aleyh, Allah'tan korkmak lâzım! Allah'a iyi kulluk etmek lâzım! Başkasına yaranmaya, dalkavukluk etmeye lüzum yok... Başkasına yanaşmaya lüzum yok... Allah'a güzel kulluk eden, en hür insan olur. Vicdânen en rahat insan olur ve en selâmette insan olur. Allah nasıl Nuh AS'ı kurtardıysa, nasıl Lût AS'ı kurtardıysa, onu da öyle kurtarır.

Onların kavimleri felâkete uğramıştı. Kavmi helâk olduğu halde, kurtarır. Nasıl Semud kavmi helâk olurken Sâlih AS'ı kurtardıysa, öyle kurtarır. Nasıl Firavun'un ordusunu denizde gark ederken, Mûsâ AS'ı ve yanındaki ashâbını kurtardıysa, öyle kurtarır. Nasıl Hûd AS'ı kurtardıysa, Âd kavminin helâk ettiyse... Bunlar hep Kur'an-ı Kerim'de bize misal olarak hatırlatılmış tarihî olaylar. Günümüzde de böyle olaylar dâimâ oluyor.

Onun için, aman dinimizin inceliklerini öğrenelim! Aman Allah'a güzel kulluk etmeye gayret edelim! Allah'ı sevelim, Allah'a sevilelim.

Hani Yunus Emre, “Sevelim, sevilelim!” demiş şiirde. Tabii işin aslı, Yunus’un anladığı, anlattığı böyle materyalist, maddî, dünyevî bir sevişme değil; Allah tarafından sevilme... Birbirimizi sevince, mü’minler kardeş olunca, Allah da onları seviyor tabii. O gibi derin, dînî mânâları var. Onlara çok dikkat etmek lâzım!

d.Dinde Fakih Olmak

Sayfanın başında bu sözlerimi te’yid eden bir hadis-i şerif var. Onu da okumak istiyorum. Sohbetimi üç hadis-i şerifle bitirmek istiyorum. Çünkü, telefonlar da bir hayli yüklü bugünlerde... Herkes canının, ciğerinin parçası bir yakınına arayıp hâlini, hatırını anlamak istiyor, sormak istiyor.

Ebû Hüreyre RA’dan Hatîb-i Bağdâdî, Taberânî, İbn-i Asâkir gibi, Hakîm gibi muhaddisler rivayet etmişler ki, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:³

مَا عُبِدَ اللَّهُ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ فِقْهِ فِي الدِّينِ وَ لَفَقِيهِ
وَاحِدٌ أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ لِكُلِّ شَيْءٍ

عِمَادٌ وَعِمَادُ هَذَا الدِّينِ الْفِقْهُ

(الحكيم، طس. هب. خط. كر. عن أبي هريرة)

³ Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.79, no:294; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VI, s.194, no:6166; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.265, no:1712; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.150, no:206; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.436 (kısmen); İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LI, s.186; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usûl*, c.I, s.135; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.260, no:28752. *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.1050, no:2054.

RE. 376/1 (*Mâ ubida'llâhe bi-şey'in efdale min fıkhin fi'd-dîn, ve lefakîhun vâhidün eşeddü ale'ş-şeytâni min elfi âbidin. Ve li- külli şey'in imâdün ve imâdü haze'd-dîni'l-fıkhı*) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ve kemâ kâl.

Diyor ki Peygamber SAS:

(*Mâ ubida'llâhe bi-şey'in efdale min fıkhin fi'd-dîn*) “Dinde fakihlikten, dinde anlayışlı, sezgili, bilgili, alim olmaktan daha güzel bir durumla ibadet edilemez. En güzel ibadet edilme şekli, dinin inceliklerini bilip, hareketlerini ona göre düzenlemektir. En güzel ibadet edilme, dini bilerek, dinin inceliklerini uygulayarak olur. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne, dini iyi bilmekten daha güzel bir şekilde başka bir yolla ibadet edilmiş değildir. Ancak bu yolla ibadet edilir.”

O halde, dinimizi iyi bilmemiz lâzım! İnceliklerini bilmemiz lâzım, güzelliğini bilmemiz lâzım! Başka dinlerden üstünlüklerini, tarif edilmez ölçülemez derecedeki muazzamlığını, mükemmelliğini kavramak lâzım! Mücevherin kıymetini bilmek lâzım. Sahip olduğunun güzelliğini anlamak lâzım! Sahip olduğunun kıymetini bilmeyip de aldanmamak lâzım!

(*Ve lefakîhun vâhidün eşeddü ale'ş-şeytâni min elfi âbidin*) “Bir tek dini bilen bir alim insan, fakih insan, şeytana bin tane âbiden daha dayanıklıdır, daha şiddetlidir, daha kök söktürtür. Şeytana karşı daha şiddetlidir, şeytanı daha çok sindirir.” demek yâni.

Âbid ne yapıyor?.. Tek başına ibadet ediyor. Gece kalkıyor, namaz kılıyor vs. Tek başına âbid ibadetle vakit geçiyor. Ama fakih ne yapıyor?.. Dini biliyor. Bildiğini uyguluyor ve öğretiyor. Yanlışı da gösteriyor. “Bak şöyle yapmayın! Başınıza gelenler şundan geldi. Böyle yapın, böyle yaparsanız kurtulursunuz!” diye bildiriyor. O zaman tabii çok kıymetli oluyor. Yâni, bin tane âbid bir yana, terazinin bir kefesine... Bir tane dini bilen bir ârif, alim, din alimi bir fakih, bir mübarek evliyâ, zât-ı muhterem, hoca efendi nedir?.. Bin tane âbiden daha kıymetlidir.

(Ve li-küllü şey'in imâdün) “Her şeyin bir esâsı, direği vardır, bel kemiği vardır, ana taşıyıcısı vardır. *(Ve imâdü hâze'd-dîn)* Bu dinin de ana direği, ana taşıyıcısı, tüm ağırlıkları çeken ve kaldıran ana noktası...” Nedir?.. *(El-fıkhu)* “Dini iyi bilmektir, din alimliğidir.”

Tabii muhterem kardeşlerim, din alimleri çeşitli sebeplerle, baskı altında sapabiliyor. Yâni, bilgili insanlar bazen bilgisini söylemeyebiliyorlar. Bazen de korktukları veya menfaat umdukları insanın gözüne girmek için, gerçekleri bile bile değiştiriyorlar. Aka kara diyorlar, karaya ak diyorlar. Çünkü moda öyle... Yukarıdakiler öyle istiyor. Onların siparişine göre fetva veriyorlar. O fenâ tabii. O, dinin tahripçisi...

Asıl din alimi nasıl bir kimsedir?.. Allah'tan gayriden korkmaz. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını gözetir. Allah'ın rızasına uygun olanı, Firavun'un karşısında olsa bile söyler, Nemrud'un karşısında bile olsa söyler. Bütün kavmi sapıtsa bile, kavminin karşısına çıkar:

“—Sizin bu yaptığınız yanlıştır. Doğru yol şudur!”
diye söyler.

Onun için, fıkıh en kıymetlidir. Bu dinin direği fıkıhtır. Ama fıkıh da, üzerinde Hanefî fıkıhı, Şâfî fıkıhı diye yazılmış şey demek değildir; dinin özüdür, dinin özünü iyi anlamaktır.

Bazıları dinin özünü anlamıyorlar. Yâni Mekke’de, Medine’de bile otursa, anlamıyor. Dinin özüne aykırı, yamuk işler yapıyor; demek ki, dinin özünü anlayamamış. Din adamı da olsa bazen yamuk işler yapıyor; demek ki dinin özünü anlayamamış. Üniversiteden mezun, kapı kadar beş tane, on tane diploması olsa, doktorası, doçentliği, profesörlüğü olsa, yamuk söyledi mi, çarpıttı mı; demek ki hakîkîsi değil, kıymetlisi değil.

Habîbü’n-Neccar gibi, hani Yâsin Sûresi’nin ikinci sayfasında ashâb-ı karyenin macerası anlatılıyor. Lütfen orayı kardeşlerimiz hatırlasınlar, bilenler; okumayanlar da okusunlar! Kavim Allah’tan gayri putlara tapıyor. O da kavmini ikaz ediyor:

“—Yanlış şeylere tapıyorsunuz, yanlış yerlere yöneliyorsunuz.

Doğruya yönelin, doğruyu yapın!” diyor. Ne yapıyorlar onu?.. Şehid ediyorlar.

Çeşitli rivayetler var. Yâni, maceranın sonucunun ne olduğunu çeşitli rivayetler var, farklı rivayetler var ama, Cenâb-ı Hak söylüyor;

cennetlik olduğunu, Allah'ın rahmetine erdiğini, ahiretinin çok iyi olduğunu Yâsin Sûresi'nde bildiriyor.

O halde hakkı söyleyelim, eğri otursak bile doğru konuşalım! Hakkı destekleyelim! Dinimize hizmet etmeye çalışalım, Kur'an'a hizmet etmeye çalışalım!

Evlâtlarımızı müslüman, mütedeyyin yetiştirelim! Çünkü onların hesabı annelerinden, babalarından sorulur. Annelerin, babaların ihmalleri varsa, cezası verilir.

O bakımdan anneler, babalar evlâtlarını her ne pahasına olursa olsun, mutlaka ve mutlaka dini iyi bilen, dinde fakih olan, takvâlı evlâtlar olarak yetiştirmeli!..

Bir insan oduncu olabilir Yunus Emre gibi, ümmî olabilir. Peygamber Efendimiz de ümmî idi. Ama dinin inceliklerini bilip, doğru düzgün sağlam bir anlayışla, tertemiz bir imanla güzel kulluk edebilir. Yâni bu tahsil meselesi değil.

Tahsiller bazen güdümlü, baskılı olunca, temiz fıtratı da baskı altında değiştiriyor. Onun için, mühim olan dinin özünü doğru anlamaktır.

Bu nasıl olacak?.. Kur'an-ı Kerim'i tam okumakla, özellikle Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini okumakla...

Kütüphanenizdeki hadis kitaplarını okumazsanız, iki elim iki yakanızda hocanız olarak!..

O kitapları okuyacaksınız! Okunan sayfalara işaret koyacaksınız, bu sayfaları okumuşum diye, çoluk çocuğunuzla bitireceksiniz. Hem o kitaplar iki yakanıza yapışır, davacı olur; hem Allah hesabını sorar, hem de ben de hepinizden davacı olurum!..

Lütfen dini doğru öğrenmek istiyorsanız, çarpıtılmadan, yamultulmadan, rayından çıkartılmadan, şîrâzesinden çıkartılmadan, zıvanadan çıkartılmadan doğru öğretilmesini, öğrenilmesini, anlaşılmasını istiyorsanız, Peygamber Efendimiz'in sahih hadislerini cân u gönülden öğrenin, okuyun, okutun!..

Kur'an-ı Kerim'i öyle iyice okuyun! O zaman anlayacaksınız. Fâtihâ'dan başlayın, Bakara'dan başlayın... Kur'an-ı Kerim tefsiri sohbetlerimizi takip ediyorsanız, hatırlayacaksınız; eski kavimlerin nasıl yanıldıkları, doğrunun ne olduğunu, Kur'an-ı Kerim'de Cenâb-ı Hak ayet-i kerimelerde çok güzel bildiriyor.

Hiç kimsenin kaçamağı yok. Diyecek ki belki birisi:

“—Ben Kur'an'ı bilmiyordum, okumadım...”

İşte okumamak, bilmemek mazeret değil. Ondan dolayı, ikinci bir defa cezalandıracak Allah!

Onun için, lütfen mecmua okuyacağınıza, resimli roman okuyacağınıza, yaz tatillerinde gevşek gevşek, pelte gibi boş vakit geçireceğinize, yaz tatilleriniz ayrı bir mektep olsun, eğitim olsun...

“—Kışın okula gidiyor çocuklarımız, yoruluyor.” diye yazın tatile götürüyorsunuz; o zaman da orası din mektebi olsun... Orada çocuklarınıza, kendinize, hanımınıza dini öğretin! Kendiniz de bilmiyorsanız öğrenin! Biliyorsanız, çoluk çocuğunuza uygulamalı olarak öğretin!..

Burada (Avustralya’da) el-hamdü lillâh, kardeşlerimiz sabah namazına çoluk çocuklarıyla geliyorlar. Bir kardeşimiz üç-dört çocuğuyla geliyor. Biz de hepsine, “Aferin!” diyoruz, “Mâşâallah!” diyoruz. Aferin, sarık sarmış, takke giymiş, tesbihi elinde sabah namazı camiye geliyor.

Onun için, bu hadis-i şerifleri can kulağıyla dinleyin, mücebince amel eyleyin ki Allah’ın rızasına eresiniz, Peygamber Efendimiz’in şefaatine mazhar olasınız...

Ahirette Cenâb-ı Hak Peygamber Efendimiz’e komşu olmayı cümlenize nasib eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlenizi, cümlemizi müşerref eylesin... Geçmişlerimize rahmet eylesin... Kalanlarımıza tevîkîni refîk eylesin...

*Sübhâne rabbiye'l-aliyyi'l-a'le'l-vehhâb...
Sübhâneke lâ ilme lenâ, illâ mâ allemtenâ,
inneke ente'l-alîmü'l-hakîm... Sübhâne
rabbinâ rabbi'l-izzeti ammâ yesifûn...*

*Ve selâmün ale'l-mürselîn... Ve'l-hamdü
li'llâhi rabbi'l-âlemîn...*

Allah hepinizden razı olsun... Hepinizi sevdiği,
razı olduğu kullar eylesin, aziz ve sevgili
izleyiciler ve dinleyiciler!..

*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

20. 08. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü